

Siunnersuummut nassuiaatit

Nassuiaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

Allannguutissatut siunnersuuteqarnermi siunertaavoq akinik misissuititsinermut atatillugu suliffeqarfiit paasissutissanik tunniussinissamut pisussaaffilernissaannut inatsisitigut tunngavissinissaq kiisalu paasissutissanik tunniussinissamik pisussaaffik naammassineqangippat akiliisitsinissamut inatsisitigut tunngavissinissaq. Aammattaaq Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit iluanaarutininik misissuinissamut periarfissaqarnerat peerneqarpoq, paasissutissat tamakku atuisartunut attuumassuteqartutut nalilerneqangimmata.

UKA 2006-imi ullormut oqaluuserisassani immikkoortoq 139-mi sunnersuutigineqarpoq Inatsisartut aalajangissagaat Naalakkersuisut peqquneqassat, Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisooqatigiit, tuniniaasarneq, nalunaaqutsersuisarneq, akit aamma atuisartunut pisisartunullu maalaaruteqartarfittut ataatsimiititaliat pillugit inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaanik, tassuunakkut inatsisartut inatsisaani § 24 malillugu niuertut nalunaaruteqartarnissaanik peqquneqartalernissaanik akit iluanaaruteqartarnerlu pillugit misissuisarnissanut atugassanik nalunaaruteqartussaataaernerannik, sumiginnaasullu imaluuniit eqqunngitsunik nalunaaruteqartut akiliisinneqartalernissaanik imaqartumik.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut Inatsisartut Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliaannit misissorneqarpoq, taakkulu isumaliutissiisummik saqqummiussillutik, tassani siunnersuuteqartumiit paasissutissat tunngavigalugit ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuut Inatsisartunit akuerineqassasoq inassutigalugu. Siunnersuuteqartoq ilaatigut paasissutissiivoq Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiinnik ataatsimeeqatereernerup kingorna oqaatigineqarluni suliffeqarfiit ajornartorsiutigineqartut, akinik misissuinermit atatillugu Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit apeqquaat akineqarneq ajormata. Siunnersuuteqartoq isumaqarpoq Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit taamaalillutik paasissutissiisarnerminni paasissutissanik pisariaqartunik pissarsiniarnerminni akornusersorneqartut. Siunnersuuteqartoq isumaqangilaq ajornartorsiut taanna aqqinneqangippat innuttaasut pitsaasumik sullinneqarnissaat qulakkeerneqarsinnaasasoq.

2. Siunnersuummi immikkoortut pingaarnertit

Siunnersuummiipput inatsisartut inatsisaanni §§ 24-imut aamma 37-mut allannguutissatut siunnersuutit.

§ 24 inatsisartut inatsisaatigut nr. 14, 31. oktober 1996-imeersukkut allangortinneqarpoq, tassani akuerineqarluni Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit akinik misissuinerinik ingerlatsisassasut, tamatumunnga piginnaatitaanerup Naalackersuisoqarfimmiit Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiinnut nuunneqarneranik tamanna kinguneqarluni. § 24 imatut allangortinneqassasq siunnersuutigineqarpoq iluanaaruteqarnermut tunngasut imm. 1-imiit peerneqassasut, taamaalilluni aalajangersakkami taamaallaat akinik misissuinerit kisimik sammineqalerlutik, tassa siunnersuut pillugu tusarniaanermut atatillugu aalajangersakkami akinik misissuinerit kisimik sammineqarnissaat kissaatigineqarmat, tassami iluanaarutit pillugit paasissutissat atuisunut attuumassuseqartutut isikkoqanngimmata. Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiata aamma tusarniaanermi akissuteqarnermini ilisimatitsissutigaa § 24-imi siunertaq pingaarneq tassaasq atuisut akinik ilisimasaqarnerulernissaat, tamatumalu siunertap siuarsarnissaanut Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat peqataarusulluni. Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffialli isumaqarpoq atuisut akinut tunisassianullu pissuseqarnerat akinut naleqqiullugu nioqqutissat pitsaassusaat pillugu atuisut naliliisinnaassusiannik misissuisinnaassusiannillu siuarsaanermik tunngaveqartariaqartoq.

§ 24-mi aamma imm. 2 nutaaq ikkunneqassaaq. § 24-mut nassuiaatinit takuneqarsinnaavoq akinik misissuinerit siunertarigaat atuisartut akinik ilisimasaqarnerulernissaannik siuarsaanissaq aamma nioqqutissat aamma kiffartuussinerit akii pitsaassusiilu pillugit atuisut naliliisinnaassusiannik misissuisinnaassusiannillu periarfissaqarnissaat nukittorsarneqassasq.

Paasineqarsimavoq suliffeqarfiit ilarpassui, akinik misissuinerimut atatillugu Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit apeqquteqaattaannik akissuteqanngitsoortarsimasut, tamannalu misissuinerit siunertaannut akerliuvoq.

Taamaattumik siunnersuutigineqarpoq § 24-mi imm. 2 ikkunneqassasq Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit akinik misissutitsinerannut atatillugu suliffeqarfiit paasissutissiinissaannik pisussaaffiliisumik. Taaguummi suliffeqarfimmut aamma ilaapput suliffeqarfiit inunnit pigineqartut. § 24, imm. 2 atorlugu Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit imaluunniit tamatumunnga naalackersuisunit piginnaatinneqartuniit tamanna pillugu allakkatigut noqqaassummik tigusaqareernerup kingorna akinut tunngasunik misissuinerimut atatillugu paasissutissanik naleqquttunik suliffeqarfiit tunniussinissaminnut pisussaaffeqassapput. Akissuteqarnissamut piffissaliussaq sapaatit akunnerinut marlunnet inissinneqarpoq, tamanna Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit imaluunniit tamatumunnga naalackersuisunit piginnaatinneqartuniit noqqaassuteqarnermut atatillugu sivisunerusussanngorlugu inissinneqarsimanngippat. Apeqqutit annertuujuppata, sapaatit akunnerisa marluk iluanni akineqarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaanngippata, akissuteqarnissamut piffissaliussaq sivisunerusariaqarpoq. Allakkatigut akinik misissuinerimut atatillugu akinik naleqqersuussinerit isumaqassappata, apeqqutinik erseqqissunik

paatsoorneqarsinnaanngitsunillu imaqartariaqarput. § 37-mi siunnersuutigineqarpoq § 24, imm. 2-mut innersuussineq ikkunneqassasoq.

Akinik misissuinerit pillugit nalunaarut nr. 28, 28. november 1996-imeersumit takuneqarsinnaavoq nalunaarut naapertorlugu akinik misissuinerit ingerlanneqartut pisassasut Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit atuisartunut pisisartunullu ataatsimiititaliaat allaluunniit paasissutissanik pissarsiniarnissamut piginnaatinneqarnerisigut, niuertarfimmilu pisortaq akit pillugit paasissutissat allanneqarsimasut eqqortueneri immersugassiap atsiorneqarneratigut uppernarsaassallugit. Siunnersuummi pineqarpoq tamanna pillugu allakkatigut noqqaasoqarsimappat paasissutissanik naleqquttunik tunniussisoqarnissaanut pisussaaffeqarneq. Siunnersuutip piareersarneqarneranut atatillugu Inuussutissarsiornermut Pisortaqarfik Ataatsimorussamik Allattoqarfik oqaloqatigisimavaa, tassangaanniillu ilisimatitsisoqarsimalluni, aalajangersakkat akornanni paarlangoqarneranik ersittoqanngitsoq. Ataatsimoorussamik Allattoqarfik taamaalilluni isumaqarpoq aalajangersagassatut siunnersuutigineqartoq immersugassiat atorlugit paasissutissanik pissarsiniarnissaq pillugu nalunaarummi § 5-ip, niuertarfiup pisortaata eqqortuenerinik uppernarsarneqartussat, saniani kisimi inissisimasinnaasoq.

Inatsisartut inatsisaanni § 21, imm. 3 naapertorlugu paasissutissanik nalunaaruteqanngitsoortoq imaluunniit inatsimmi allatigut pissutsitigut paasissutissanik eqqunngitsunik imaluunniit salloqittaataasunik nalunaaruteqartumut, inatsisit allat malillugit akuliussinnaaneq atorneqarsimanngippat, akiliisitsisinnaanermik periarfissamik § 37 imaqarpoq.

Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiinnit paasissutissanik kissaatigineqartunik tunniussinngitsoq, taamaalillunilu Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit paasissutissiiniarnerannut akornusiisumut akiliisitsiniarnermut inatsisitigut tunngavissiiniarluni § 24, imm. 2-mut siunnersuutigineqartumut innersuussineq siunnersuutigineqarpoq § 37-mi ikkunneqassasoq.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunit

Siunnersuutip pisortanut aningaasarnikkut kinguneqartitsinissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

Siunnersuut naatsorsuutigineqarpoq Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit apeqqutaannik suliffeqarfiit akissuteqarnissaannik pisussaaffilernerisigut Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit akinik misissuinerat ajornannginnerulissasoq.

4. Inuussutissarsiornermut il.il. aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunit

Akinik misissuinerit atatillugu suliffeqarfiit piffissamik atuinerunissaannik siunnersuut kinguneqarumaartoq naatsorsuutigineqarpoq, Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiinniit imaluunniit tamatumunnga naalakkersuisunit

piginnaatinneqartuniit apeqqutini akissuteqarnissamut suliffeqarfiit siunnersuutikkut pisussaaffilerneqarmata.

Akinik misissuinernut atatillugu Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiiniit apeqqutini akissuteqanngitsoortunut suliffeqarfinnut siunnersuut aamma kinguneqartitsiumaartoq naatsorsuutigineqarpoq, taamatut akissuteqannginnermi akiliisitsinissamut siunnersuut periarfissiimmat.

5. Avatangiisitigut pinngortitamilu kingunit

Siunnersuut avatangiisitigut pinngortitamilu kinguneqartitsinissaa natsorsuutigineqanngilaq.

6. Innuttaasunut allaffissornikkut kingunit

Siunnersuut innuttaasunut allaffissornikkut kinguneqartitsinissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

7. Naalagaaffeqatigiinnermut namminersornermullu tunngasut

Siunnersuut_Naalagaaffeqatigiinnermut namminersornermullu tunngasutigut kinguneqartitsinissaa naatsorsuutigineqanngilaq, tassa inatsimmi allannguutissat pineqartut atuisartunullu pisisartunullu tunngasut Namminersornerullutik Oqartussanit tiguneqarsimasunut taamaallaat tunngasuummata.

8. Oqartussanik suleqatigiiffinnik il.il. tusarniaaneq

Siunnersuut KANUKOKA-mi, Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit aamma Unammilleqatigiinnermut Ataatsimiititaliamut ataatsimoorussamik allattoqarfimmu, NUSUKA-mut, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffianut aamma ILIK-mut tusarniutigineqarsimavoq.

Makku tusarniaanermi akissuteqarsimapput: KANUKOKA, Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit aamma Unammilleqatigiinnermut Ataatsimiititaliamut ataatsimoorussamik allattoqarfik, NUSUKA, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat aamma ILIK.

Oqaaseqaatit tiguneqartut naleqquttuuneri naapertorlugit naleqqussarlugit ilanngunneqarput.

Siunnersuummut saqqummiunneqartumut NUSUKA ilanngussaqaqarnanilu oqaaseqaateqanngilaq.

KANUKOKA tusarniaanermi akissuteqarnermi ilisimatitsivoq siunnersuut nunatsinni kommuninut tamanut tusarniutigineqarsimasoq, kiisalu kommuninit pingasunit akissutit tiguneqarsimasut. KANUKOKA aamma ilisimatitsivoq siunnersuummut kommunit isornartunik oqaaseqaateqarsimanngitsut. Akerlianilli akinik misissuinikkut paasissutissanik pissarsiniarnermi Atuisartunut pisisartunullu

siunnersuisartoqatigiit aamma atuisartunut pisisartunullu ataatsimiititaliat sulianik aaqiiniarneranni siunnersuutip sunniuteqartitsinissaa oqaatigineqarpoq, taamaalilluni akinik pilersitsineq aamma iluanaarutunut tunngasut pillugit annertunerusumik paasiuminarnerulernissaannik pilersitsissalluni.

ILIK isumaqarpoq siunnersuutip annertussusianut killeqanngitsoq.

Siunnersuut taamaallaat akinik misissuineranut atatillugu atorneqartussaavoq. Aammattaaq siunnersuummi erseqqissarneqarpoq akinik misissuineranut atatillugu paasissutissat attuumassuteqartut kisimik tunniunneqartassasut.

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat inatsisartut inatsisaata allangortinnissaanut isumaqataasinnaavoq, taamaalilluni Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit akinik misissuineranut atatillugu allakkatigut paasissutissanik pissarsiniarnissaannut ammaassisoqarluni, allannguutit erseqqissaatillu ataani taaneqartut sillimaffigineqarpata.

GA-p tamanna pillugu oqaaseqaatai immikkoortut ataasiakkaat ataanni oqaaseqarfineqassapput.

Ataatsimoorussamik allattoqarfik allappoq siunnersuut akinik iluanaarutinullu tunngasunik misissuineranut atatillugu paasissutissanik katersinermik Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit suliaqanerat malunnartumik oqinnerulissasoq.

Ataatsimoorussamik allattoqarfik soorlu siunnersuummut oqaaseqaatini oqaatigineqartoq Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit akinik misissuinerunik ingerlataqaraangata suliffeqarfinniit akissutisisarnissamut ajornartorsiuteqartarsimavoq. Ataatsimoorussamik allattoqarfimmit oqaatigineqarpoq suliffeqarfiit akissuteqarnissamut siunnersuut eqqortumik kajumissuseqalersitsissasoq nalilerneqarpoq.

Nioqqutissanik assigiinnik akinik misissuinissamut naleqqersuussinissamullu Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit piginnaatinneqarnerinut GA tamakkiisumik isumaqataasinnaavoq. GA-milli maluginiarneqarpoq inatsisissatut siunnersuutigineqartoq naapertorlugu Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit allakkatigut akinik misissuinerini suliffeqarfiit ilanngunneqarsinnaaneri eqqarsarnartoqartinneqarpoq. GA isumaqarpoq tamana suliniut allaffissornerup annertunerulerneranik kinguneqarsinnaasoq.

Siunnersuummut nassuiaatini "4. Inuussutissarsiortunut il.il. aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunit" ataanni allassimavoq Akinik misissuineranut atatillugu suliffeqarfiit piffissamik atuinerunissaannik siunnersuut kinguneqarumaartoq naatsorsuutigineqarpoq, Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiiniit imaluunniit tamatumunnga naalakkersuisunit piginnaatinneqartuniit apeqqutinik akissuteqarnissamut suliffeqarfiit siunnersuutikkut pisussaaffilerneqarmata. Tamannali kinguneq taarserneqarsinnaasoq isumaqarfigineqarpoq, siunnersuutip kingunerisaanik akinik misissuinerit siunertaq naapertorlugu ingerlanneqarsinnaappata.

GA-p ingerlaqqilluni oqaatigaa akinik misissuinerit taamatut ittu pilersinneqassappata, apeqqutit ilusii qanoq ittuunerilu, misissuineri ilaatinneqartussat, pillugit piumasaqaateqartoqartariaqartoq. Akinik assersuussinermut atatillugu apeqqutit isumaqassappata erseqqarissuusariaqarput paatsoorneqarsinnaanatillu. Akinik misissuinerit atatillugu apeqqutit nioqqutissanik tunisassianilluunniit pitsaassutsimikkut assersuunneqarsinnaasunik aallaaveqartariaqarput. Aamma taamaappoq sullissinernik imaluunniit sillimmasiinernik aqqissuussinerit, taakkunani pingaaruteqarluni akit pillugit apeqqutit sullissinernut assersuunneqarsinnaasunut attuumassuteqartussaallutik.

Siunnersuummut nassuiaatit itisilerneqarput, maannakkullu takuneqarsinnaalerluni akinik misissuinerit atatillugu apeqqutit erseqqarittuussasut paatsoorneqartussaassanngitsullu kiisalu nioqqutissanik tunisassianilluunniit pitsaassutsimikkut assersuunneqarsinnaasunik aallaaveqartariaqartut.

GA-mit aamma ilisimatitsissutigineqarpoq tusarniaanermut atatillugu suliffeqarfiit GA-mut ilaasortaasut arlallit Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiinniit akinik paasisutissat pillugit saaffiginnittoqarnerani ajornartorsiuteqartarsimallutik akissuteqarsimasut, akinik paasisutissanut tungassuteqartuni nioqqutissani imaluunniit kiffartuussinerni immikkuualuttortai siunnersuisoqatigiinniit paasisaqarfigeqqaarneq ajormata. Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit paasisutissanik naammattunik pissarsinissat qulakkeerniarlugu suliffeqarfiit tungaanniit apeqqutit erseqqissarneqarnissaat siunertarlugu tamakku amerlanertigit immikkut ittunik suliaqarnermik kinguneqartarput. Suliffeqarfiit taamaalillutik allaffissornikkut kinguneqartitsiffigineqartarput aamma Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit suliaannut aamma Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit pissutsinik suliaqarfigisaanik paasinninnissamut pitsavallaanngitsumik isiginnitsilersumik.

Atuisut akinik paasisimasaqalernissaasa siuarsarnissaanut GA peqataarusuppoq, qulaanili oqaaseqaatinut innersuussilluni GA isumaqarpoq atuisut akinut tunisassianullu pissusaat akinut nallersuullugit nioqqutissat pitsaassusaat pillugit atuisut naliliisinnaassusiat ilisimasaqalersinnaassusiallu siuarsarneqarnerannik tunngaveqartariaqartoq. Tassungaa atatillugu GA isumaqarpoq iluanaarutit pillugit paasisutissanik pissarsiniarnissamut Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit tungavilersuutissaqanngitsut.

GA-mit aamma oqaatigineqarpoq nioqqutissanik ataasiakkaani iluanaarutinit tunngasut paatsoorneqarsinnaanngitsumik akissuteqarfiginissaat atamannalu eqqortumik takussutissiinissaq ajornartoq, tassami suliffeqarfiit ataasiakkaat aningaasaqarnerat ataatsimut isigalugu iluanaarutit aalajangersarneqartarmata. Tamanna tunngavigalugu GA-mit kaammattuutigineqarpoq § 24 tamarmi allannngortinneqassasoq taamaaliluni § 24-mi imm. 1 aamma imm. 2 peerneqarlutik. Kaammattuut ilutigisaanik tunngaveqarpoq matumani pineqarmata paasisutissat unammillernermi mianernartorujussuit, imaasiillaannarlugit atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiinnut atatillugu atorneqarsinnaanngitsut, aamma – paatsoorneqarunik imaluunniit atornerlunneqarunik – suliffeqarfinnut pineqartunut annertuumik ajoqusiisinnaasut.

Ataatsimoorussamik allattoqarfimmit oqaatigineqarpoq iluanaarutininik tamanut saqqummiussineq suliffeqarfiit tungaannut annertuumik akuliunnerusq, taamaattumillu Unammilleqatigiinnermut ataatsimiititaliap paasisutissat taamatut ittut aalajangiinnermini qaqutigooortumik tamanut saqqummiuttaraat. Suliffeqarfinnut unammillernermullu ajortumik kinguneqartitsinernut taarserneqarsinnaasut paasisutissat tamakku nalilernerqarput atuisunut attuumassuteqanngitsut. Ataatsimoorussamik allattoqarfimmit malugineqarpoq aalajangersagaq taamaallaat akinik misissuinerit killeqartinneqassanersut eqqarsaatigineqartariaqartoq.

Siunnersuut imatut allannqortinneqarpoq taamaalilluni tamanna akinik misissuinerit taamaallaat tunngalerluni, aammattaarlu siunnersuummut ilanngunneqarluni iluanaarutininik misissuinerit § 24, imm. 1-imiit peerneqassasut.

Ataatsimoorussamik allattoqarfimmit oqaatigineqarpoq nakkutilliinermik / paasiuminartuunissaanik tunngaveqarneq qimallugu inerteqquteqarnermik tunngaveqarnissaq siunniullugu unammilleqatigiinnermut inatsisip maannakkut nutarterneqarnera tunngavigalugu isumaqarnarpoq immikkoortumi tassanerpiaq oqartussap allap piginnaatinneqarnera nukittorsassallugu pisinnaatitaaffiusoq qularnartoq.

Ataatsimoorussamik allattoqarfimmit aamma ilisimatitsissutigineqarpoq inatsimmik nutarternerup peqatigisaanik ajornarunnaassasoq pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi aalajangersakkaniit unammilleqatigiinnermi suliat suliarineqarneri ilanngunneqartarunnaassasut, aammattaq unammilleqatigiinnerup illersorneqarnissaa siunertaralugu. Siunnersuut taamaattumik unammilleqatigiinnermut inatsisip nutarterneqarneranut atatillugu nalilersorneqartariaqarpoq.

Inatsisartut UKA 2006-imi aalajangerput atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit, tuniniaasarneq, nalunaaqutsersuisarneq, akit aamma atuisartunut pisisartunullu maalaaruteqartarfittut ataatsimiititaliat pillugit Inatsisartut inatsisaata allannqortinneqarnissaanut suliniuteqarnissamut Naalackersuisut piumaffigineqassasut. Naalackersuisut taamaattumik UPA 2007-mi siunnersuut taanna saqqummiutissavaat, taamaattumillu unammilleqatigiinnermut inatsisissamut annertunerusumik soqutiginnissanatik, tassa unammilleqatigiinneq pillugu inatsisissamut nutaamut suli inaarutaasumik siunnersuummik peqanngimmat. Unammilleqatigiinnissamut inatsit nutaq pigineqalerpat taava atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit, tuniniaasarneq, nalunaaqutsersuisarneq, akit aamma atuisartunut pisisartunullu maalaaruteqartarfittut ataatsimiititaliat pillugit Inatsisartut inatsisaat nutaamik eqqarsaatigeqqinneqarumaarpoq, tamanna naleqqutissappat.

Ataatsimoorussamik allattoqarfiup aamma malugeqquvaa niuerfimmi paasiuminartuuneq pinngitsoorani suliffeqarfiit akornanni unammillernerulernermik kinguneqartariaqanngitsoq taamaalillunilu atuisunut akit/sullissinerit pitsaanerulerlutik. Akit iluanaarutillu tamanut saqqummiunneqarnerisa akerlianik unammilleqatigiinnermut ajortumik kinguneqartitsisinnaapput, tassa suliffeqarfiit isumaqatigiissuteqarnissaat ajornannginnerulersinnaammat imaluunniit

aaqqissuusseqatigiinnikkut niuerfimmi illuatungeriit qanoq iliornerat
nakkutigineqalerluni taamaalillunilu isumaqatigiinneq imaluunniit
aaqqissuusseqatigiinneq nukittunerulersillugu.

*Akinik misissuisarnerit siunertaat tassaavoq atuisut akinik ilisimasaqarnerat
siuarsassallugu atuisullu akit pillugit amma nioqqutissat sullissinerillu pitsaassusaat
pillugit naliliisinnaanerannut misissuisinnaaneranullu atuisut periarfissaat
nukittorsarlugit. Soorlu siusinnerusukkut oqaatigineqartoq atuisartunut
pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit, tuniniaasarneq, nalunaaqutsersuisarneq, akit
aamma atuisartunut pisisartunullu maalaaruteqartarfittut ataatsimiititaliat pillugit
Inatsisartut inatsisaat taamatut iluseqartillugu nutaamik
eqqarsaatigeqqinneqarumaarpoq, tamanna naleqqutissappat,
unammilleqatigiinnermut inatsit nutaaq pigineqaleriarpat.*

Ataatsimoorussamik allattoqarfiup tusarniaanermi akissuteqarnermi
ilisimatitsissutigaa inatsisitigut pisinnaatitaasumut pisussaataitaasumullu
pineqaatissiisutaasinnaasutigut periarfissat annikillisinneqarneri ernumanartoqartut.
§ 38-ip oqaasertalernerata kingunerisaanik isumaqarnarpoq suliffeqarfiit imminut
pigisut, kommunit imaluunniit inuussutissarsiutigalugu suliffeqarfiit kommuninit
ingerlanneqartut pineqaatissinneqarnissaannut inatsisitigut tunngavissiisoqanngilaq.
Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutitigut aaqqissugaanermi isumaqarnarpoq akit
iluanaarutillu pillugit apeqquteqaatit tunuanni pineqaatissiisutaasinnaasut pillugit
aalajangersakkat aamma suliffeqarfinnut taamatut ittunut atuutsinneqarpata
pingaaruteqartoq. Suliffeqarfinnut assersuutaasinnasut, allattoqarfiup naliliineratut
inatsisissamut siunnersuutip sunniuteqarfigisinnaanngisaa tassaapput Nukissiorfiit,
mittarfeqarfiit assigisaallu. Matumani pineqarput suliffeqarfiit Atuisartunut
pisisartunullu siunnersuisartoqatigiinnut, assersuutigalugu akit assigiikkunnaarneri
tunngavigalugit, misissuiffigissallugit soqutiginaateqarsinnaasut.

Ataatsimoorussamik allattoqarfiup aamma oqaatigaa akiliisitsinermi iluanaarutinut
tunngatillugu aalajangersakkamik inatsimmi peqarpassinngitsaq. Ataatsimoorussamik
allattoqarfik isumaqarpoq iluanaarutit Nunatta Karsianut tutsinneqartariaqartut,
kaammattuutigalugulu tamanna pillugu aalajangersagaq inatsimmut
ikkunneqassasoq.

*UKA 2006-imi Inatsisartunit kissaatigineqarpoq suliffeqarfiit paasisutissanik
naleqquttunik tunniussisarnissaannik pisussaaffilerneqassasut, suliffeqarfiillu
paasisutissanik tunniussinngitsut, imaluunniit paasisutissanik eqqunngitsunik
tunniussisut akiliisinneqartariaqartut. Allannguinissamut kissaateqarnermi
taamaalilluni siunertarineqarpoq suliffeqarfiit iliuuseqarnissamik
pisussaaffilerneqassasut, taamatut iliortoqannginnerani
pineqaatissiisoqarsinnaalluni. Inatsisartut inatsisaannik annertunerusumik
nutarterisoqarnissaa siunniunneqanngilaq. Tamatuma aamma kingunerisinnaavaa
allannguineq Inatsisartunit kissaatigineqartoq sivilisunaartoorneqarnera.
Oqaaseqaat taamaalilluni siunnersuummut ilanngunneqanngilaq, soorunalumi
siunissami inatsisip annertunerusumik nutarterneqarneranut atatillugu
eqqarsaatigineqarumaarluni.*

ILIK-p malugaa akiliisitsinissaq sioqqullugu siumoortumik kalerriisoqarneq ajorunartoq.

Siunersuut imatut iluarsartuunneqarpoq suliffeqarfiit maannakkut Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiinnit imaluunniit tamatumunnga naalackersuisunit piginnaatinneqartuniit paasissutissanik naleqquttunik tunniusseqqullugit allakkatigut noqqaassummik tigusaqartassasut, taannalu saaffiginnissut akineqarsimangippat aatsaat akiliisitsisoqarsinnaalluni.

ILIK aamma isumaqarpoq inuussutissarsiuteqartut allaffissornikkut artukkerneqaqqinnerinut akornutaasinnaasut siunnersuummi eqqarsaatigineqarsimangitsut.

Soorlu aallarniutaasumik nassuiaatini taaneqartoq Inatsisartut aalajangissagaat Naalackersuisut peqquneqassasut, Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisooqatigiit, tuniniaasarneq, nalunaaqutsersuisarneq, akit aamma atuisartunut pisisartunullu maalaaruteqartarfittut ataatsimiititaliat pillugit inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnissaanik siunnersuuteqartup siunnersuuteqarnermi ilisimatitsissutigaa suliffeqarfeqartoq Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisooqatigiit akinik misissuinerinut atatillugu apeqqutaanik akissuteqarneq ajortunik. Siunnersuuteqartoq isumaqarpoq Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisooqatigiit taamaalillutik qaammarsaaniarnermi atugassaminnik paasissutissanik pisariaqartunik pissarsinissaminnut akornuseqartut. Siunnersuuteqartoq isumaqannilaq ajornartorsiut taanna aaqqinneqartinnagu innuttaasut pitsaasumik sullinneqarnissaat qulakkeerneqarsinnaasoq, tamannalu pissutigalugu suliffeqarfiit maannakkut pisussaaffilerneqarput Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisooqatigiit allakkatigut saaffiginnissutaat akissuteqarfigissallugit, kiisalu allakkatigut saaffinnissut akineqanngippat suliffeqarfiit akiliisinneqarnissaannut inatsisitigut tunngaviliisoqarluni.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit

§ 1-imut

nr. 1-imut

Siunnersuutigineqarpoq § 24, imm. 1 naapertorlugu iluanaarutinut tunngasunik misissuinissamut periarfissat peerneqassasut. Siunnersuutip tusarniutigineqarneranut atatillugu Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiata ilisimatitsissutigaa § 24-mi siunertaq pingaarneq tassaasoq atuisartut akinik ilisimasaqarnerulersinneqassasut, siunertallu taassuma siuarsarnissaanut Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat peqataarusulluni. Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffialli isumaqarpoq atuisut akinut tunisassianullu pissusaat akinut nallersuullugit nioqqutissat pitsaassusaat pillugit atuisut naliliisinnaassusiat ilisimasaqalersinnaassusiallu siuarsarneqarnerannik tunngaveqartariaqartoq. Tassunga atatillugu Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat isumaqarpoq iluanaarutit pillugit paasissutissanik

pissarsiniarnissamut Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit tungavilersuutissaqanngitsut.

Iluanaarutit unammilleqatigiinnermi iluaqutaasuupput, nalinginnaasumik niuernermit isertugaatigineqartartut. Tassunga ilanngutissaaq nioqqutissami imaluunnit nioqqutissani aalajangersimasuni iluanaarutit kisimiinneq ajormata. Iluanaarutip annertussusia aningaasarsiornikkut takussutissanik arlalinnik aallaaveqartarpoq soorlu suliffeqarfiup aningaasartuutai aalajangersimasut allanngorartullu, ilanngullugit sulisunut aningaasartuutit, sullissineq, toqqorsivimmiitit, assartuinnermi angallassinermilu aningaasartuutit il.il. tassunga ilanngutissaaq nioqqutissat asiujasut, inuussutissanit tamalaanit nioqqutissat, annoraassat, atuinermi iluaqutissat sivisunerusumik imaluunniit sivisuumik atasinnaasut, kiffarttuussinerit il.il.

Taamaalilluni nioqqutissanik ataasiakkaani iluanaarutinut tunngasut paatsoorneqarsinnaanngitsumik akissuteqarfiginissaat atamannalu eqqortumik takussutissiinissaaq ajornassaaq, tassami suliffeqarfiit ataasiakkaat aningaasaqarnerat ataatsimut isigalugu iluanaarutit aalajangersarneqartarmata.

Ataatsimoorussamik allattoqarfimmit aamma tusarniaanermi akissuteqarnerani oqaatigineqarpoq iluanaarutini tamanut saqqummiussineq suliffeqarfiit tungaannut annertuumik akuliunnerusooq, taamaattumillu Unammilleqatigiinnermut ataatsimiititaliap paasissutissat taamatut ittut aalajangiinnerminni qaqutigoortumik tamanut saqqummiuttaraat. Suliffeqarfinnut unammillernermullu ajortumik kinguneqartitsinernut taarserneqarsinnaasut paasissutissat tamakku nalilerneqarput atuisunut attuumassuteqanngitsut.

Aalajangersagaq taamaattumik akinik misissuinerit taamaallaat killeqartinneqartinneqassasooq siunnersuutigineqarpoq.

nr. 2-mut

Aalajangersagaq atorlugu, Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit imaluunniit tamatumunnga naalakkersuisunit piginnaatinneqartuniit tamanna pillugu allakkatigut noqqaassummik tigusaqareernerup kingorna akinut tunngasunik misissuinnermut atatillugu paasissutissanik naleqquttunik suliffeqarfiit, aamma ilanngullugit suliffeqarfiit inunnit pigineqartut, tunniussinissaminnut pisussaaffeqassapput. Suliffeqarfiit tamanna pillugu Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit imaluunniit tamatumunnga naalakkersuisunit piginnaatinneqartuniit allakkatigut noqqaaffigineqarsimagunik taamaalillutik suliffeqarfiit Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit imaluunniit tamatumunnga naalakkersuisunit piginnaatinneqartuniit apeqqutit akissuteqarfigissusaalerpaat.

Piomasagaataavoq saaffiginnissut allagaassasooq, taamaalilluni suliffeqarfiup takusinnaassammagu saaffiginnissummi siunertaq sunaanersooq, kiisalu paasissutissat kissaatigineqartut sumut atorniarneqarnerisut. Suliffeqarfinnut apeqqutit akinik

nallersuussinermut atatillugu isumaqassappata ersarissuussapput paatsoorneqarsinnaassanatillu. Akinik misissuinerit atatillugu apeqquutit nioqquutissanik tunisassianilluunniit pitsaassutsimikkut assersuunneqarsinnaasunik aallaaveqartariaqarput. Aamma taamaappoq sullissinernik imaluunniit sillimmasiinernik aqqissuussinerit, taakkunani pingaaruteqarluni akit pillugit apeqquutit sullissinernut assersuunneqarsinnaasunut attuumassuteqartussaallutik.

Paasissutissat akinik misissuinerit atorineqassapput, assersuutigalugu niuertarfinni assigiinngitsuni pisarisartakkat akornanni akinik nallersuussinernut.

Akinik misissuinerit atatillugu paasissutissanik attuumassuteqartunik taamaallaat tunniussinissaminut suliffeqarfiit pisussaaffeqarput. Aalajangersagaq taamaalilluni nammineq pinerluuteqarsimanermik pisuutitsiniarneq pillugu inerteqqussutip avaqutaarnissaanut atorineqaaqusaanngilaq, Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit imaluunniit tamatumunnga naalackersuisunit piginnaatinneqartut assersuutigalugu unioqquutitsilluni isumaqatigiissutinut assigisaannullu apeqquuteqarlutik, imaluunniit Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit imaluunniit tamatumunnga naalackersuisunit piginnaatinneqartut paasissutissat pissarsiarineqartut tunngavigalugit akinik unioqquutitsilluni isumaqatigiissuteqarsimaneq pillugu suliakkiinermik aallartitsillutik.

Akissuteqarnissamut piffissaliussaq sapaatit akunnerinut marlunmut inissinneqarpoq, tamanna Atuisartunut pisisartunullu siunnersuisartoqatigiit imaluunniit tamatumunnga naalackersuisunit piginnaatinneqartuniit noqqaassuteqarnermut atatillugu sivilunerussanngorlugi inissinneqarsimanngippat. Apeqquutit annertuujuppata, sapaatit akunnerisa marluk iluanni akineqarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaanngippata, akissuteqarnissamut piffissaliussaq sivilunerussariaqarpoq.

nr. 3-mut

Aalajangersagaq imatut allanngortinneqarpoq akinik misissuinerit atatillugu suliffeqarfiit pisussaaffigisaannik suliffeqarfiit paasissutissanik tunniussinngitsoortut akiliisinneqarnissaannut inatsitigut tunngavissiiisoqarluni.

Suliffeqarfik akinik misissuinerit attuumassuteqanngitsunik paasissutissanik tunniussinngitsoortoq taamaalilluni akiliisinneqarsinnaanngilaq.

§ 21, imm. 3, imaluunniit § 24, imm. 2 naapertorlugi akissuteqartussaaitaanerup malinneqanngitsoornera akiliisitsinermik malitseqarsinnaavoq, eqqunngitsunilli imaluunniit paatsiveerussaataasunik paasissutissanik tunniussinerit taamaallaat pissutsinut "inatsit alla malillugu" tunngatillugit iliuuseqarfigineqarsinnaallutik. Oqaaseq "alla" taamaattumik siunnersuutigineqarpoq peerneqassasoq, taamaalilluni eqqunngitsunik imaluunniit paatsiveerussaataasunik paasissutissiinerit qularnanngitsumik inatsisip oqaasertaanut ilaatinneqalerlutik.

§ 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq inatsisartut inatsisaat julip aallaqqataani 2007-mi atortuulersinneqassasoq.